

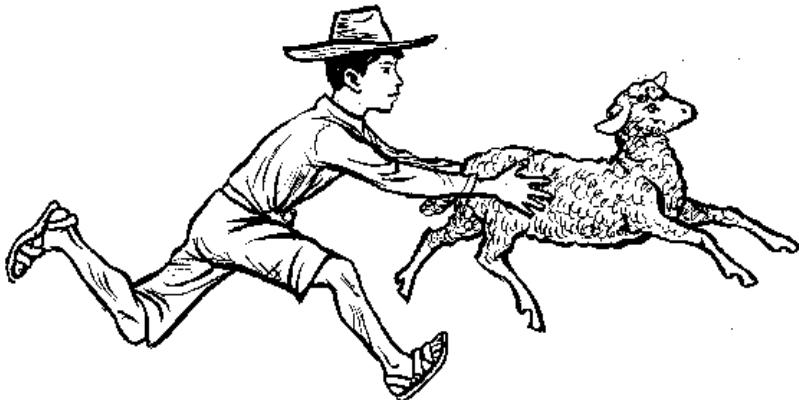
Di'dz gu'n xne'zë gu'n chak

Libr 2

Verbos

Libro 2

Lë' dad **una's** makxi'l.

Lë' makxi'l **uga'** lo dad.

Di'tsë gu'n xne' minn
San Francisco Ozolotepec

Di'dz gu'n xne'zë gu'n chak

Libr 2

Verbos

Libro 2

Di'tsë gu'n xne' minn
San Francisco Ozolotepec

Rosa Estela Juárez

Publicado por el
Instituto Lingüístico de Verano, A. C.
Oaxaca de Juárez
2020

Descripción: Este libro recopila varios verbos y sus diferentes formas de expresarlos.

Todas las ilustraciones fueron tomadas de “Arte para la Alfabetización en México” © 2012 Instituto Lingüístico de Verano, A. C. y son usadas con el permiso correspondiente.

Autora: Rosa E. Juárez

D. Jonatán Córdova Rodríguez, asesor lingüístico
Instituto Lingüístico de Verano, A. C.
Calle 10 Norte #114, Col. Cuauhtémoc, Santa Rosa Panzacola
C.P. 68030, Oaxaca de Juárez, OAX.
www.sil.org/mexico

© 2020 por el Instituto Lingüístico de Verano, A. C.
Derechos reservados conforme a la ley.
Esta obra puede reproducirse para fines no lucrativos,
siempre y cuando no se altere en forma alguna.

Primera edición
Verbos, libro 2
Zapoteco de San Francisco Ozolotepec
ztg 20-008 .5C
Oaxaca de Juárez 2020

Lo xti'dzna chak xne'ma tib gu'n chu'nn
minn, tib gu'n chu'nn man oda tib gu'n
chak xa'la xa'la. Lo ditsë zak ine'ma...

lë' minn **ñu'nn** gu'n

ñu'nnda minn gu'n

lë' minn uyelo **uyu'nn** gu'n

lë' minn **chu'nn** gu'n

chu'nnda minn gu'n

zu'nn minn gu'n

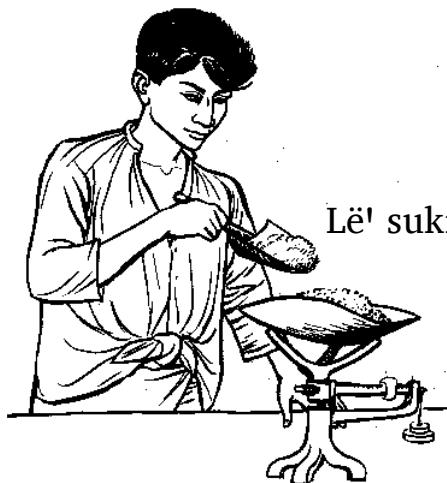
gu'n nacha **gu'nn** minn

gu'nnda minn gu'n

Gana zak gu'nnbeyma lo minn gu'nn gu'n,
sak gëpma lo minn...

bi'nn gu'n.

Lë' dad **xti'x** sukr.

Lë' sukr **xbix.**

Lë' dad nti'x sukr.	Lë' sukr nbix.
Nti'xda dad sukr.	Nbixda sukr.
Lë' dad uti'x sukr.	Lë' sukr ubix.
Lë' dad xti'x sukr.	Lë' sukr xbix.
Xti'xda dad sukr.	Xbixda sukr.
Sti'x dad sukr.	Sbix sukr.
Lë' dad iti'x sukr.	Lë' sukr pix.
Iti'xda dad sukr.	Pixda sukr.
Kwti'x sukr.	

Lë' dad **xgo'l** nay.

Lë' nay **cho'l**.

Lë' dad ngo'l nay.	Lë' nay ño'l .
Ngo'lda dad nay.	No'lda nay.
Lë' dad ugo'l nay.	Lë' nay uyo'l .
Lë' dad xgo'l nay.	Lë' nay cho'l .
Xgo'lda dad nay.	Cho'lda nay.
Sgo'l nay.	Zo'l nay.
Lë' dad igo'l nay.	Lë' nay go'l .
Igo'lda dad nay.	Go'lda nay.
Go'l nay.	

Lë' minndo' **udzeb** lo me'dz.

Lë' me'dz **utseb** minndo'.

Lë' me'dz ntseb minndo'.	Lë' minndo' ndzeb lo me'dz.
Ntsebda me'dz minndo'.	Ndzebda minndo' lo me'dz.
Lë' me'dz utseb minndo'.	Lë' minndo' udzeb lo me'dz.
Lë' me'dz stseb minndo'.	Lë' minndo' sdzeb lo me'dz.
Stsebda me'dz minndo'.	Sdzebda minndo' lo me'dz.
Sstseb me'dz minndo'.	Ssdzeb minndo' lo me'dz.
Lë' me'dz itseb minndo'.	Lë' minndo' idzeb lo me'dz.
Itsebda me'dz minndo'.	Idzebda minndo' lo me'dz.
Kwtseb minndo'.	

Lë' nay **xgib** lach.

Lë' lach **xdi'b.**

Lë' nay ngib lach.	Lë' lach ndi'b.
Ngibda nay lach.	Ndi'bda lach.
Lë' nay ugib lach.	Lë' lach udi'b.
Lë' nay xgib lach.	Lë' lach xdi'b.
Xgibda nay lach.	Xdi'bda lach.
Sgib nay lach.	Sdi'b lach.
Lë' nay kib lach.	Lë' lach idi'b.
Kibda nay lach.	Idi'bda lach.
Gib lach.	

Lë' nay **uzo'l** gi.

Lë' gi **uyol**.

Lë' nay nzo'l gi.	Lë' gi ñol .
Nzo'lida nay gi.	Ñolda gi.
Lë' nay uzo'l gi.	Lë' gi uyol .
Lë' nay szo'l gi.	Lë' gi xiol .
Sdzo'lida nay gi.	Xiolda gi.
Szo'l nay gi.	Siol gi.
Lë' nay izo'l gi.	Lë' gi tsol .
Izo'lida nay gi.	Tsolda gi.
Kwzo'l gi.	

Lë' papalot **xcho'bnis**.

Lë' minndo' **xcho'bnis** papalot.

Lë' minndo' nxo'bnis	Lë' papalot nxo'bnis .
Nxo'bnisda minndo' papalot.	Nxo'bnisda papalot.
Lë' minndo' uxo'bnis papalot.	Lë' papalot uxo'bnis .
Lë' minndo' xcho'bnis papalot.	Lë' papalot xcho'bnis .
Xcho'bnisda minndo' papalot.	Xcho'bnisda papalot.
Scho'bnis minndo' papalot.	Scho'bnis papalot.
Lë' minndo' ixo'bnis papalot.	Lë' papalot xo'bnis .
Ixo'bnisda minndo' papalot.	Xo'bnisda papalot.
Kwxo'bnis papalot.	

Lë' nay **xgu** nis lën gis.

Lë' nis **xiu** lën gis.

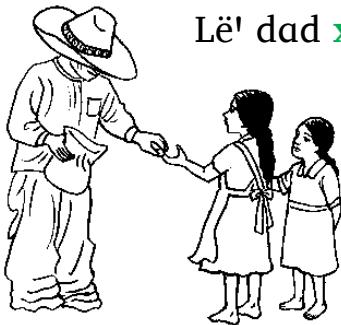
Lë' nay ngu nis lën gis.	Lë' nis ñu lën gis.
Nguda nay nis lën gis.	Nuda nis lën gis.
Lë' nay ugu nis lën gis.	Lë' nis uyu lën gis.
Lë' nay xgu nis lën gis.	Lë' nis xiu lën gis.
Xguda nay nis lën gis.	Xiuda nis lën gis.
Sgu nay nis lën gis.	Siu nis lën gis.
Lë' nay ku nis lën gis.	Lë' nis tsu lën gis.
Kuda nay nis lën gis.	Tsuda nis lën gis.
Klu nis lën gis.	

Lë' nay **sdzan** nkob.

Lë' nkob **xian**.

Lë' nay nzan nkob.	Lë' nkob ñan .
Nzanda nay nkob.	Ñanda nkob.
Lë' nay uzan nkob.	Lë' nkob uyan .
Lë' nay szan nkob.	Lë' nkob xian .
Szanda nay nkob.	Xianda nkob.
Sszan nay nkob.	Sian nkob.
Lë' nay izan nkob.	Lë' nkob gian .
Izanda nay nkob.	Gianda nkob.
Kwzan nkob.	

Lë' dad **xde'd** duls lo minndo'.

Lë' minndo' **xkaña** duls.

Lë' dad nde'd duls lo minndo'.	Lë' minndo' nkaña duls.
Nde'dta dad duls lo minndo'.	Nkañada minndo' duls.
Lë' dad ude'd duls lo minndo'.	Lë' minndo' ukaña duls.
Lë' dad xde'd duls lo minndo'.	Lë' minndo' xkaña duls.
Xde'dta dad duls lo minndo'.	Xkañada minndo' duls.
Sde'd dad duls lo minndo'.	Skaña minndo' duls.
Lë' dad ide'd duls lo minndo'.	Lë' minndo' ikaña duls.
Ide'dta dad duls lo minndo'.	Ikañada minndo' duls.
Kwde'd duls lo minndo'.	

Lë' mak **ugët** mzin.

Lë' mzin **uyët**.

Lë' mak ngët mzin.	Lë' mzin ñët .
Ngëtda mak mzin.	Ñetda mzin.
Lë' mak ugët mzin.	Lë' mzin uyët .
Lë' mak xgët mzin.	Lë' mzin chët .
Xgëtda mak mzin.	Chëtda mzin.
Sgët mak mzin.	Zët mzin.
Lë' mak igët mzin.	Lë' mzin gët .
Igëtda mak mzin.	Gëtda mzin.
Gët mzin.	

Lë' dad **xlan** më'd.

Lë' më'd **xde'dz.**

Lë' dad nlan më'd.	Lë' më'd nde'dz.
Nlanda dad më'd.	Nde'dzda më'd.
Lë' dad ulan më'd.	Lë' më'd ude'dz.
Lë' dad nlan më'd.	Lë' më'd nde'dz.
Nlanda dad më'd.	Nde'dzda më'd.
Slan dad më'd.	Sde'dz më'd.
Lë' dad ilan më'd.	Lë' më'd ide'dz.
Ilanda dad më'd.	Ide'dzda më'd.
Kwlan më'd.	

Lë' nay **xgëdz** më'd.

Lë' më'd **chëdz**.

Lë' nay ngëdz më'd	Lë' më'd ñëdz .
Ngëdzda nay më'd.	Ñëdzda më'd.
Lë' nay ugëdz më'd.	Lë' më'd uyëdz .
Lë' nay xgëdz më'd.	Lë' më'd <u>chëdz</u> .
Xgëdzda nay më'd.	<u>Chëdzda</u> më'd.
Sgëdz nay më'd.	Zëdz më'd.
Lë' nay igëdz më'd.	Lë' më'd gëdz .
Igëdzda nay më'd.	Gëdzda më'd.
Gëdz më'd.	

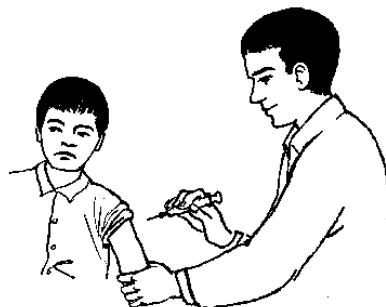

Lë' ndza'p **xgobncha** mech.

Lë' mech **xdobncha**.

Lë' ndza'p ngobncha mech.	Lë' mech ndobncha .
Ngobnchada ndza'p mech.	Ndobnchada mech.
Lë' ndza'p ugobncha mech.	Lë' mech udobncha .
Lë' ndza'p xgobncha mech.	Lë' mech xdobncha .
Xgobnchada ndza'p mech.	Xdobnchada mech.
Sgobncha ndza'p mech.	Sdobncha mech.
Lë' ndza'p kobncha mech.	Lë' mech idobncha .
Kobnchada ndza'p mech.	Idobnchada mech.
Gobncha mech.	

Lë' doktor **xkë'** bakun ni'b.

Lë' ni'b **xkë** bakun.

Lë' doktor nkë' bakun ni'b.	Lë' ni'b nkë bakun.
Nkë'da doktor ni'b bakun.	Nkëda ni'b bakun.
Lë' doktor ukë' bakun ni'b.	Lë' ni'b ukë bakun.
Lë' doktor xkë' bakun ni'b.	Lë' ni'b xkë bakun.
Xkë'da doktor ni'b bakun.	Xkëda ni'b bakun.
Skë' doktor bakun ni'b.	Skë ni'b bakun.
Lë' doktor ikë' bakun ni'b.	Lë' ni'b ikë bakun.
Ikë'da doktor ni'b bakun	Ikëda ni'b bakun.
Kë' ni'b bakun.	

Lë' yag **xbix.**

Lë' dad **xti'x** yag.

Lë' dad nti'x yag.	Lë' yag nbix.
Nti'xda dad yag.	Nbixda yag.
Lë' dad uti'x yag.	Lë' yag ubix.
Lë' dad xti'x yag.	Lë' yag xbix.
Xti'xda dad yag.	Xbixda yag.
Sti'x dad yag.	Sbix yag.
Lë' dad iti'x yag.	Lë' yag pix.
Iti'xda dad yag.	Pixda yag.
Kwti'x yag.	

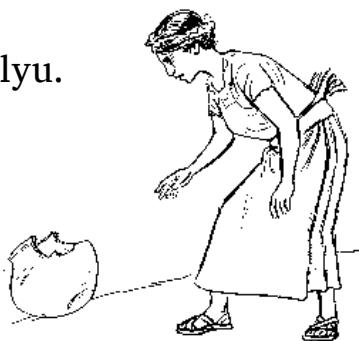
Lë' nay **sdzi'b** nis lëd nkob.

Lë' nis **xbib** lëd nkob.

Lë' nay ndzi'b nis lëd nkob.	Lë' nis nbib lëd nkob.
Ndzi'bda nay nis lëd nkob.	Nbibda nis lëd nkob.
Lë' nay udzi'b nis lëd nkob.	Lë' nis ubib lëd nkob.
Lë' nay sdzi'b nis lëd nkob.	Lë' nis xbib lëd nkob.
Sdzi'bda nay nis lëd nkob.	Xbibda nis lëd nkob.
Ssdzi'b nay nis lëd nkob.	Sbib nis lëd nkob.
Lë' nay idzi'b nis lëd nkob.	Lë' nis pib lëd nkob.
Ndzi'bda nay nis lëd nkob.	Pibda nis lëd nkob.
Kwdzi'b nis lëd nkob.	

Lë' nay **ugix** gis nlë' lyu.

Lë' gis ulë **uyax** lyu.

Lë' nay **ngix** gis nlë' lyu. Lë' gis ulë **ñax** lyu.

Ngixda nay gis nlë' lyu. **Ñaxda** gis ulë lyu.

Lë' nay **ugix** gis nlë' lyu. Lë' gis ulë **uyax** lyu.

Lë' nay **xgix** gis nlë' lyu. Lë' gis ulë **nax** lyu.

Xgixda nay gis nlë' lyu. **Naxda** gis ulë lyu.

Sgix nay gis nlë' lyu. **Zax** gis ulë lyu.

Lë' nay **kix** gis nlë' lyu. Lë' gis ulë **gax** lyu.

Ngixda nay gis nlë' lyu. **Gaxda** gis ulë lyu.

Gix gis nlë' lyu.

Lë' minndo' **xtop** yex.

Lë' yex **xdop**.

Lë' minndo' ntop yex.	Lë' yex ndop .
Ntopda minndo' yex.	Ndopda yex.
Lë' minndo' utop yex.	Lë' yex udop .
Lë' minndo' xtop yex.	Lë' yex xdop .
Xtopda minndo' yex.	Xdopda yex.
Stop minndo' yex.	Sdop yex.
Lë' minndo' itop yex.	Lë' yex idop .
Itopda minndo' yex.	Idopda yex.
Kwtop yex.	

Lë' nay **xlo'b** ley.

Lë' ley **xlo'b.**

Lë' nay nlo'b ley.	Lë' ley nlo'b.
Nlo'bda nay ley.	Nlo'bda ley.
Lë' nay ulo'b ley.	Lë' ley ulo'b.
Lë' nay xlo'b ley.	Lë' ley xlo'b.
Xlo'bda nay ley.	Xlo'bda ley.
Slo'b nay ley	Slo'b ley.
Lë' nay ilo'b ley.	Lë' ley ilo'b.
Ilo'bda nay ley.	Ilo'bda ley.
Kwlo'b ley.	

Lë' demi **xgab**.

Lë' dad **xlab** demi.

Lë' dad nlab demi.	Lë' demi ngab .
Nlabda dad demi.	Ngabda demi.
Lë' dad ulab demi.	Lë' demi ugab .
Lë' dad xlab demi.	Lë' demi xgab .
Xlabda dad demi.	Xgabda demi.
Slab dad demi.	Sgab demi.
Lë' dad ilab demi.	Lë' demi igab .
Ilabda dad demi.	Igabda demi.
Kwlab demi.	

Lë' nay **uyey** mech.

Lë' mech **uyo'w.**

Lë' nay **ñey** mech.

Lë' mech **ño'w.**

Neyda nay mech.

No'wda mech.

Lë' nay **uyey** mech.

Lë' mech **uyo'w.**

Lë' nay **ney** mech.

Lë' mech **ño'w.**

Neyda nay mech.

Nowda mech.

Zey nay mech.

Sio'w mech.

Lë' nay **gwey** mech.

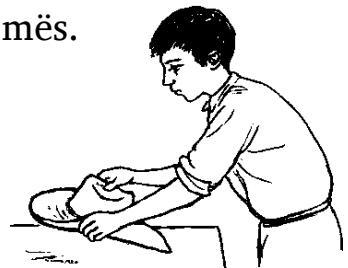
Lë' mech **gio'w.**

Gweyda nay mech.

Gio'wda mech.

Biy mech.

Lë' dad **uxob** xombrel lo mës.

Lë' xombrel **uxo'b** lo mës.

Lë' dad **nxob** xombrel
lo mës.

Lë' xombrel **nxo'b** lo mës.

Nxobda dad xombrel lo
mës.

Nxo'bda xombrel lo mës.

Lë' dad **uxob** xombrel lo
mës.

Lë' xombrel **uxo'b** lo mës.

Lë' dad **xchob** xombrel
lo mës.

Lë' xombrel **xcho'b** lo mës.

Xchobda dad xombrel
lo mës.

Xcho'bda xombrel lo mës.

Schob dad xombrel lo
mës.

Scho'b xombrel lo mës.

Lë' dad **ixob** xombrel lo
mës.

Lë' xombrel **xo'b** lo mës.

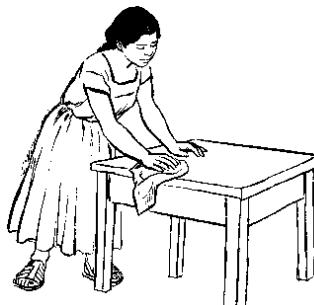
Ixobda dad xombrel lo
mës.

Xo'bda xombrel lo mës.

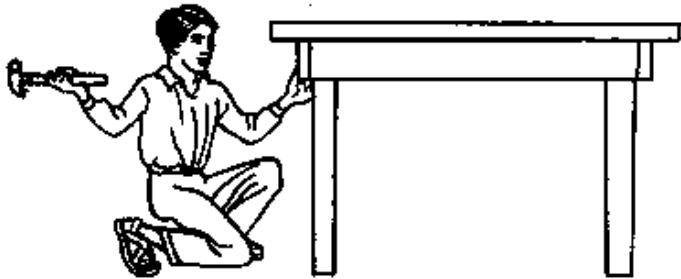
Kwxob xombrel lo mës.

Ne'g zi'd balal gu'n iza'na. Kwiy lo gu'n zi'd
lad xits lox lë'lá iza' gu'n zi'd ne'g.

Ne'g zi'd balal gits dil këzë kwadr nlat lën,
dil nlat kwza'zë di'dz gu'n xne'zë gu'n chak.

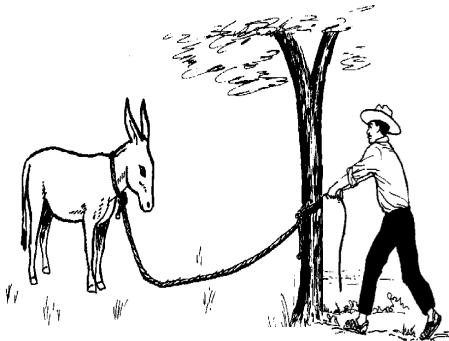
Lë' nay nche' lo mes.	<u>nche'</u>
Nche'da nay lo mes.	
Lë' nay uche' lo mes.	
Lë' nay xche' lo mes.	
Xche'da nay lo mes.	
Sche' nay lo mes.	
Lë' nay iche' lo mes.	
Iche'da nay lo mes.	
Kwche' lo mes.	

xki'ts	Lë' klab ngi'ts mës.
	Ngi'tsda klab mës.
	Lë' klab ugi'ts mës.
	Lë' klab xgi'ts mës.
	Xgi'tsda klab mës.
	Sgi'ts klab mës.
	Lë' klab igi'ts mës.
	Igi'tsda klab mës.

Lë' dad ugob xombrel gik.	Lë' xombrel udo'b gik dad.
Lë' dad xgob xombrel gik.	Lë' xombrel xdo'b gik dad.
Xgobda dad xombrel gik.	Xdo'bda xombrel gik dad.
Sgob dad xombrel gik.	Sdo'b xombrel gik dad.
Lë' dad kob xombrel gik.	Lë' xombrel ido'b gik dad.
Kobda dad xombrel gik.	Ido'bda xombrel gik dad.
Gob xombrel giklá.	

Lë' dad nkedu' bur <u>xan</u> yag.	Lë' bur nkedu' <u>xan</u> yag.
Nkedu'da dad bur <u>xan</u> yag.	Nkedu'da bur <u>xan</u> yag.
Lë' dad ukedu' bur <u>xan</u> yag.	Lë' bur ukedu' <u>xan</u> yag.
Skedu' dad bur <u>xan</u> yag.	Skedu' bur <u>xan</u> yag.
Lë' dad ikedu' bur <u>xan</u> yag.	Lë' bur ikedu' <u>xan</u> yag.
Ikedu'da dad bur <u>xan</u> yag.	Ikedu'da bur <u>xan</u> yag.
Kedu' bur <u>xan</u> yag.	

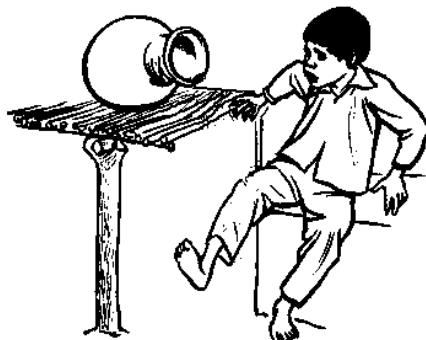
Lë' nay nzo'b gian lo mes.	Lë' gian nzob lo mes.
Nzo'bda nay gian lo mes.	Nzobda gian lo mes.
Lë' nay uzo'b gian lo mes.	Lë' gian uzob lo mes.
Lë' nay sdzo'b gian lo mes.	Lë' gian zob lo mes.
Szo'bda nay gian lo mes.	Sobda gian lo mes.
Sdzo'b nay gian lo mes.	Szob gian lo mes.
Kwzo'b gian lo mes.	

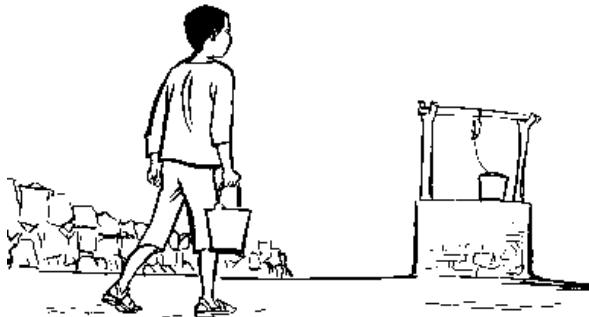
Lë' dad nze'y nkwa'nex.	Lë' nkwa'nex ñek.
Nze'yda dad nkwa'nex.	Ñekda nkwa'nex.
Lë' dad uze'y nkwa'nex.	Lë' nkwa'nex uyek.
Lë' dad dze'y nkwa'nex.	Lë' nkwa'nex chek.
Dze'yda dad nkwa'nex.	Chekda nkwa'nex.
Sze'y dad nkwa'nex.	Zek nkwa'nex.
Kwze'y nkwa'nex.	

Lë' dad nkë' <u>xob</u> lëd gway.	Lë' <u>xob</u> nkë lëd gway.
Xkë'da dad <u>xob</u> lëd gway.	Nkëda <u>xob</u> lëd gway.
Lë' dad xkë' <u>xob</u> lëd gway.	Lë' <u>xob</u> xkë lëd gway.
Xkë'da dad <u>xob</u> lëd gway.	Xkëda <u>xob</u> lëd gway.
Skë' dad <u>xob</u> lëd gway.	Skë <u>xob</u> lëd gway.
Ikë' dad <u>xob</u> lëd gway.	Ikë <u>xob</u> lëd gway.
Ikë'da dad <u>xob</u> lëd gway.	Ikëda <u>xob</u> lëd gway.
Kë' <u>xob</u> lëd gway.	

Lë' ni'b nti'x gis.	Lë' gis nbix .
Nti'xda ni'b gis.	Nbixda gis.
Lë' ni'b xti'x gis.	Lë' gis xbix .
Xti'xda ni'b gis.	Xbixda gis.
Sti'x ni'b gis.	Sbix gis.
Iti'x ni'b gis.	Pix gis.
Nti'xda ni'b gis.	Pixda gis.
Kwti'x gis.	

Lë' ni'b ñixi nis zuw.	Lë' nis ñiga' zuw.
Ñixida ni'b nis zuw.	Ñiga'da nis zuw.
Lë' ni'b uyixi nis zuw.	Lë' nis uyiga' zuw.
Lë' ni'b zixi nis zuw.	Lë' nis ziga' zuw.
Zixi ni'b nis zuw.	Ziga' nis zuw.
Lë' ni'b chixi nis zuw.	Lë' nis dziga' zuw.
Chixida ni'b nis zuw.	Dziga'da nis zuw.

Lë' ni'b nxe' nis.	Lë' nis <u>nxe'</u> .
Nxe'da ni'b nis.	<u>Nxe'da</u> nis.
Lë' ni'b uxe' nis.	Lë' nis <u>uxe'</u> .
Lë' ni'b xche' nis.	Lë' nis <u>xche'</u> .
Sche' ni'b nis.	<u>Sche'</u> nis.
Lë' ni'b uxe' nis.	Lë' nis <u>ixe'</u> .
Ixe'da ni'b nis.	<u>Ixe'da</u> nis.

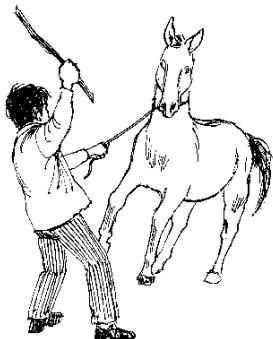
Ngo'nda nay gik ndza'p.	Ño'nda gik ndza'p.
Lë' nay ugo'n gik ndza'p.	Lë' gik ndza'p uyo'n.
Lë' nay xgo'n gik ndza'p.	Lë' gik ndza'p xio'n.
Xgo'nda nay gik ndza'p.	Xio'nda gik ndza'p.
Lë' nay ko'n gik ndza'p.	Lë' gik ndza'p gio'n.
Ko'nda nay gik ndza'p.	Xio'nda gik ndza'p.
Go'n gik ndza'p.	

Ncha'tsda mech <u>xob.</u>	Ncha'tsda mech <u>xob.</u>
Lë' mech ucha'ts <u>xob.</u>	Lë' <u>xob</u> ucha'ts.
Lë' mech xcha'ts <u>xob.</u>	Lë' <u>xob</u> xcha'ts.
Xcha'tsda mech <u>xob.</u>	Xcha'tsda mech <u>xob.</u>
Lë' mech icha'ts <u>xob.</u>	Lë' <u>xob</u> icha'ts.
Icha'tsda mech <u>xob.</u>	Icha'tsda mech <u>xob.</u>
Kwcha'ts <u>xob.</u>	

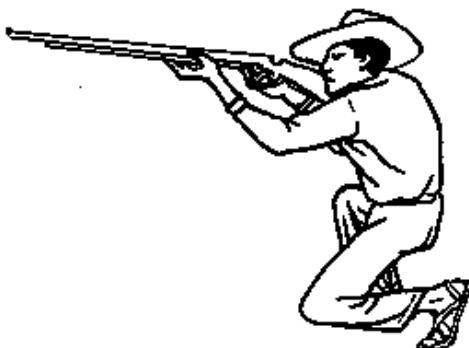
Lë' dad nlis yag lyu.	Lë' yag ñas lyu.
Nlisda dad yag lyu.	Ñasda yag lyu.
Lë' dad ulís yag lyu.	Lë' yag uyás lyu.
Lë' dad xlis yag lyu.	Lë' yag xías lyu.
Xlisda dad yag lyu.	Xiasda yag lyu.
Lë' dad ilis yag lyu.	Lë' yag tsás lyu.
Ilisda dad yag lyu.	Tsásda yag lyu.
Kwlis yag lyu.	

Lë' dad ngits yag lëd gway.	Lë' yag nga' lëd gway.
Ngitsda dad yag lëd gway.	Nga'da yag lëd gway.
Lë' dad ugits yag lëd gway.	Lë' yag uga' lëd gway.
Lë' dad xgits yag lëd gway.	Lë' yag xga' lëd gway.
Xgitsda dad yag lëd gway.	Xga'da yag lëd gway.
Lë' dad kits yag lëd gway.	Lë' yag iga' lëd gway.
Kitsda dad yag lëd gway.	Iga'da yag lëd gway.
Gits yag lëd gway.	

Lë' minndo' ngi'ts pkodz.	Lë' pkodz ñats .
Ngi'tsda minndo' pkodz.	Ñatsda pkodz.
Lë' minndo' ugi'ts pkodz.	Lë' pkodz uyats .
Lë' minndo' xgi'ts pkodz.	Lë' pkodz chats .
Xgi'tsda minndo' pkodz.	Chatsda pkodz.
Sgi'ts minndo' pkodz.	Zats pkodz.
Gi'ts pkodz.	

Lë' dad ngitsyë gi'b.	Lë' gi'b ñatsyë .
Ngitsyëda dad gi'b.	Ñatsyëda gi'b.
Lë' dad ugitsyë gi'b.	Lë' gi'b uyatsyë .
Lë' dad xgitsyë gi'b.	Lë' gi'b chatsyë .
Xgitsyëda dad gi'b.	Chatsyëda gi'b.
Sgitsyë dad gi'b.	Zatsyë gi'b.
Kitsyë gi'b.	

Lë' minndo' nxal yu.	Lë' yu ñal.
Nxalda minndo' yu.	Ñalda yu.
Lë' minndo' uxal yu.	Lë' yu uyal.
Schal minndo' yu.	Sial yu.
Lë' minndo' ixal yu.	Lë' yu gial.
Ixalda minndo' yu.	Gialda yu.
Kwxal yu.	

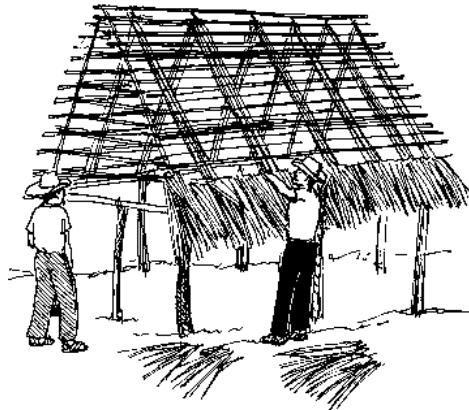
Lë' nay ntsuw lëd ngid.	Lë' lëd ngid ndzuw .
Ntsuwda nay lëd ngid.	Ndzuwda lëd ngid.
Lë' nay utsuw lëd ngid.	Lë' lëd ngid udzuw .
Lë' nay stsuw lëd ngid.	Lë' lëd ngid sdzuw .
Stsuwda nay lëd ngid.	Sdzuwda lëd ngid.
Itsuwda nay lëd ngid.	Idzuwda lëd ngid.
Kwtsuw lëd ngid.	

Lë' ndza'p ugok <u>xab</u> ngol.	Lë' ngol uyok <u>xab</u> .
Lë' ndza'p xgok <u>xab</u> ngol.	Lë' ngol chok <u>xab</u> .
Xgokda ndza'p <u>xab</u> ngol.	Chokda ngol <u>xab</u> .
Sgok ndza'p <u>xab</u> ngol.	Zok ngol <u>xab</u> .
Lë' ndza'p igok <u>xab</u> ngol.	Lë' ngol gok <u>xab</u> .
Igokda ndza'p <u>xab</u> ngol.	Gokda ngol <u>xab</u> .
Gok <u>xab</u> ngol.	

Lë' dad utsi'l lo da.	Lë' lo da ubi'l .
Lë' dad stsi'l lo da.	Lë' lo da xbi'l .
Stsi'lda dad lo da.	Xbi'lda lo da.
Sstsi'l dad lo da.	Sbi'l lo da.
Lë' dad itsi'l lo da.	Lë' lo da ibi'l .
Itsi'lda dad lo da.	Ibi'lda lo da.
Kwtsi'l lo da.	

Lë' minn nza' yu.	Lë' yu ñña'!
Nza'da minn yu.	Ñña'da yu.
Lë' minn uza' yu.	Lë' yu uya'!
Lë' minn dza' yu.	Lë' yu xia'!
Dza'da minn yu.	Xia'da yu.
Sdza' minn yu.	Sia' yu.
Lë' minn iza' yu.	
Iza'da minn yu.	
Kwza' yu.	

Lë' ni'b ngo'n ndza'p.	Lë' ndza'p ño'n.
Ngo'nda ni'b ndza'p.	Ño'nda ndza'p.
Lë' ni'b ugo'n ndza'p.	Lë' ndza'p uyo'n.
Lë' ni'b xgo'n ndza'p.	Lë' ndza'p cho'n.
Xgo'nda ni'b ndza'p	Cho'nda ndza'p.
Sgo'n ni'b ndza'p.	Zo'n ndza'p.
Lë' ni'b igo'n ndza'p.	
Igo'nda ni'b ndza'p.	
Bi'nn (go'n) ndza'p.	

Lë' nay nxi' <u>xidz</u> ngon.	Lë' <u>xidz</u> ngon nxi' .
Nxi'da nay <u>xidz</u> ngon.	Nxi'da <u>xidz</u> ngon.
Lë' nay uxi' <u>xidz</u> ngon.	Lë' <u>xidz</u> ngon uxi' .
Schi' nay <u>xidz</u> ngon.	Schi' <u>xidz</u> ngon.
Lë' nay ixi' <u>xidz</u> ngon.	Lë' <u>xidz</u> ngon ixi' .
Ixi'da nay <u>xidz</u> ngon.	Ixi'da <u>xidz</u> ngon.
Kwxi' <u>xidz</u> ngon.	

Se terminó de imprimir en el mes de febrero de 2020 en:
Instituto Lingüístico de Verano, A. C.
Calle 10 Norte #114, Colonia Cuauhtémoc
Santa Rosa Panzacola
C.P. 68030
Oaxaca, México